

Kopja Informali ta' Sentenza

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
ANNA FELICE**

Seduta ta' l-4 ta' Marzu, 2010

Citazzjoni Numru. 29/2002/1

Electronic Products Limited

vs

**Emanuel Micallef u Josephine Micallef, Saviour
Micallef u Gemma Micallef**

Il-Qorti:

Rat ir-rikors tas-socjeta' Electronic Products Limited, fejn din wara li ppremettiet illi:

Il-konvenuti, ezercitanti l-kummerc taht l-isem 'Supermaster Discount Store', kienu nkarigaw lis-socjeta' attrici sabiex din tal-ahhar tikkonsenjara xi computer hardware kif ukoll biex tipprovielha servizz ta' *maintenance* fis-sistema tal-computer.

Kopja Informali ta' Sentenza

L-ammont dovut mill-konvenuti jammonta ghall-ammont ta' erbat elef mitejn u erbgħa u hamsin Liri Maltin u tmien centezmi (Lm4,254.08), liema ammont minkejja diversi interpellazzjonijiet baqa' ma thallasx mill-konvenuti.

L-istess konvenuti qed jallegaw li dan in-negozju ma sarx magħhom fil-vesti personali izda mas-socjeta' 'Supermaster Limited', liema socjeta' tinsab f'likwidazzjoni.

Matul l-istess likwidazzjoni tas-socjeta' 'Supermaster Limited', irrizulta bl-aktar mod car li l-istess socjeta' u cioe' Supermaster Limited avanzat lil socjeta' oħra tal-konvenuti, u ezattament E&S Trading Limited, is-somma ta' hamsin elf tlett mija u disgħa u tmenin Liri Maltin u sebgha u sittin centezmu (Lm50,389.67).

Dan l-agir min-naha tal-konvenuti sar sabiex il-kredituri tas-socjeta' Supermaster Limited jigu ddefrawdati mill-ammonti li għandhom jiehdu bhala dovut lilhom.

L-ammont pagabbli lis-socjeta' attrici mis-socjeta' Supermaster Limited, proprjeta' tal-konvenuti, huwa ta' erbat elef mitejn u erbgħa u hamsin Liri Maltin u tmien centezmi (Lm4,254.08), liema ammont gie kanonizzat anke minn sentenza tal-Prim' Awla tal-Qorti Civili wara li l-istess socjeta' baqgħet kontumacja fl-istess kawza.

Is-socjeta' attrici hija wahda mill-kredituri tal-konvenuti kif ukoll tas-socjeta' Supermaster Limited għall-ammont fuq indikat.

L-agir fuq spjegat min-naha tal-konvenuti jammonta għall-agir frawdolenti min-naha tal-istess konvenuti ad dannu tal-kredituri tal-istess konvenuti, li fosthom hemm l-istess socjeta' attrici.

F'kaz ta' agir frawdolenti min-naha tal-azzjonisti ta' socjeta' b'responsabilita' limitata, id-diretturi għandhom jitqiesu li huma personalment responsabbli għad-debiti tal-istess socjeta' li jirraprezentaw.

Kopja Informali ta' Sentenza

Il-konvenuti kienu diretturi u azzjonisti fis-socjeta' 'Supermaster Limited'.

Il-konvenuti huma kemm azzjonisti u diretturi fis-socjeta' E&S Trading Limited.

Jidher car li l-agir tal-istess konvenuti fil-vesti taghhom ta' direttur tas-socjeta' Supermaster Limited meta approvaw self fl-ammont ta' hamsin elf tlett mija u disgha u tmenin Liri Maltin u sebgha u sittin centezmu (Lm50,389.67) lil socjeta' ohra taghhom u cioe' E&S Trading Limited sar biss biex il-kredituri tas-socjeta' Supermaster Limited – li wiehed minnhom hija s-socjeta' attrici – ma jithallsux l-ammont dovut lilhom.

Dan l-agir min-naha tal-konvenuti jikkostitwixxi agir frawdolenti ghad-dannu tal-kredituri tas-socjeta' Supermaster Limited, li wiehed minnhom hija proprja s-socjeta' attrici.

Talbu l-konvenuti jghidu ghaliex din l-Onorabbli Qorti m'ghandhiex:

Taqta' u tiddikjara li l-agir tal-konvenuti meta l-istess konvenuti fil-vesti taghhom tad-diretturi tas-socjeta' Supermaster Limited approvaw self lil socjeta' ohra tal-istess konvenuti jammonta ghall-agir frawdolenti ad dannu tal-kredituri tas-socjeta' Supermaster Limited.

Tiddikjara li minhabba f'hekk, il-konvenuti bhala personalment responsabbli li jhallsu l-ammont dovut lis-socjeta' attrici kif fuq spjegat.

Tikkundanna lill-konvenuti jhallsu lis-socjeta' attrici s-somma ta' erbat elef mitejn u erbgha u hamsin Liri Maltin u tmien centezmi (Lm4,254.08) rapprezentanti ammonti dovuti mis-socjeta' Supermaster Limited lis-socjeta' attrici fir-rigward ta' konsenja ta' computer hardware kif ukoll bhala hlasijiet ghal servizz ta' *maintenance* fis-sistema tal-computer, kif kanonizzat minn sentenza tal-Prim' Awla tal-Qorti Civili fl-10 t'Ottubru 2001, kollox kif intqal fuq u ghar-ragunijiet premissi.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenuti.

Rat id-dokumenti esibiti.

Semghet ix-xhieda prodotti.

Rat illi, ghalkemm il-partijiet inghataw il-fakolta' li jressqu sottomissjonijiet bil-miktub, dawn naqsu milli jaghmlu dan.

Ikkunsidrat illi permezz ta' din il-kawza, is-socjeta' attrici qed titlob dikjarazzjoni li d-diretturi tas-socjeta' Supermarket Limited agixxew b'mod frawdolenti a dannu tal-kredituri tas-socjeta' u konsegwentement ghandhom jigu dikjarati personalment responsabbli. Id-diretturi u n-nisa taghhom jirribattu li l-allegazzjonijiet huma infondati.

L-ewwel eccezzjoni tal-konvenuti tirrigwarda l-pozizzjoni ta' Josephine Micallef u Gemma Micallef fil-kawza. Il-Qorti tinnota li l-kawza hija dwar allegat kummerc bi frodi u ghalhekk a tenur tal-Art. 1327 tal-Kodici Civili, kull ammont dovut per konsegwenza ma jiggravax il-komunjoni tal-akkwisti. Ghaldaqstant, l-imsemmija Josephine Micallef u Gemma Micallef ma messhomx gew imharrka.

Il-Qorti kkunsidrat illi l-Kap. 386 tal-Ligijiet ta' Malta jipprovdi ghall-kummerc bi frodi da parti ta' diretturi ta' socjeta' fl-Art. 315 li testwalment jipprovdi illi:

“315 (1) Jekk waqt l-istralc ta' kumpanija sew jekk b'ordni tal-Qorti jew volontarjament ikun jidher li xi negozju tal-kumpanija jkun tmexxa bil-hsieb ta' frodi ta' kredituri tal-kumpanija jew ta' kredituri ta' xi persuna ohra jew bil-ghan ta' frodi, il-Qorti tista' fuq rikors tar-ricevitur ufficjali, jew ta' l-istralcarju jew ta' xi kreditur jew ta' xi kontributorju tal-kumpanija jekk jidhrilha xieraq li taghmel hekk, tiddikjara li xi persuni li xjentement kienu partijiet fit-tmexxija tan-negozju bil-mod qabel imsemmi tkun responsabbli personalment, minghajr ebda limitazzjoni ta' responsabbilta' ghal kull jew ghal xi dejn jew responsabbiltajiet ohra tal-kumpanija kif il-Qorti tista' tordna.”

Kopja Informali ta' Sentenza

Il-provvediment tal-ligi jimponi zewg kundizzjonijiet għall-applikazzjoni tal-istess. L-ewwel minn dawn il-kundizzjonijiet hi li s-socjeta' trid tkun fi stadju ta' stralc; sitwazzjoni li fil-kaz li għandha quddiemha, il-Qorti llum tezisti.

Imbagħad, sabiex tkun, tista' tasal għall-konkluzjoni ta' kummerc bi frodi, il-Qorti trid tkun sodisfatta li jezistu provi ta' intenzjoni li jigu frodati kredituri.

F'dan il-kuntest, il-Professur Andrew Muscat fil-ktieb "Principles of Maltese Company Law" jghid:

"Another – and certainly more crucial – condition is that the applicant will have to discharge the burden of proving that the "business of the company has been carried on with intent to defraud creditors of the company or creditors of any other person or for any fraudulent purpose".

Professur Andrew Muscat ikompli:

"The test will however be satisfied where directors allow a company to incur credit when they have no reason to think that the creditors will ever be paid. It can also be satisfied where the directors obtain credit at a time when they have no good reason to believe that funds will become available to pay the creditors when their debts become due or shortly thereafter".

Skond Charlesworth's Company Law (Stevens 13th Edit. 1987) jingħad illi:

"In general it may be properly inferred that there is an intent to defraud creditors if a company carries on business and incurs debts when, to the knowledge of the directors, there is no reasonable prospect of the company being able to pay them. It is not necessary to show that there is no prospect of the creditors ever being paid. It is enough that there is no reason for thinking that they will be paid as the debts fall due or shortly thereafter".

Kopja Informali ta' Sentenza

Il-Qorti taghmel referenza ukoll ghall-istudju estensiv tal-kuncett ta' kummerc bi frodi moghti mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili fis-sentenza Dr. Andrew Borg Cardona bhala stralcarju vs Victor Zammit et.

Il-Qorti ghalhekk ser tghaddi biex tezamina jekk fil-kaz li ghandha quddiemha, u fid-dawl tal-principji hawn fuq elenkati, jissussistux l-elementi ta' kummerc bi frodi skonf l-Art. 315 tal-Kap.386.

Xehed Steve Cachia (Fol. 29 tal-process et seq) rapprezentant tal-likwidaturi Deloitte and Touche li pprezenta interim report tal-istralc tas-socjeta' Supermaster, liema rapport jikkonferma l-krediti taz-zewg socjetajiet l-ohra tal-konvenuti fil-konfront ta' Supermaster. L-istess likwidaturi f'dak l-istadju kkonfermaw li dawn il-krediti ma kienu ngabu ebda prova tagghom.

Jirrizulta ukoll mill-estratti ta' BoardMeetings tas-Socjeta', prezentati in atti mil-likwidaturi (fol. 52) illi sa mill-1997, minute 133/97 fil-prezenza tal-awditur tghid illi:

"It was resolved by all members present that all pre-trading expenses (Lm140k) be capitalized under intangible assets. This situation should improve the balance sheet figures and matter regularized".

Fl-istess vena kienet minuta tal-Board datata 23 ta' April 1998. Nru. 136/98 fejn intqal:

"...the Auditor explained that the company should have had adequate funds to operate with during the year. The major concern, however, was the substantial pre-trading expenses incurred in the initial period of the business before the company had actually started operating. Such a situation had placed the company in dire financial constraints."

Dawn, flimkien ma' l-estratti l-ohra tal-minuti tal-laqghat tad-diretturi kollha jaghtu x'tifhem illi l-problemi finanzjarji tas-socjeta' kienu ilhom hemm mill-bidu nett, anke qabel ma bdiet topera l-istess socjeta'. Kien biss f'Marzu tas-

Kopja Informali ta' Sentenza

sena 2001 li gie deciz li ma jinxtrawx iktar oggetti għall-bejgh u li jigu likwidati stocks ezistenti biex jithallsu d-debituri privileggiati.

Il-konvenuti nnifishom lanqas ma taw spjegazzjoni accettabbli għall-ezistenza taz-zewg debiti sostanzjali li kellha s-socjeta'. Huma flimkien mal-awditur Henry Micallef jikkonfermaw illi Supermaster kienet tgawdi minn beneficcji mis-socjetajiet l-oħra, li kienu jhallsu xi pagi u xi kera.

Madanakollu, huwa fil-fatt jikkonferma illi:

“Ma hemm l-ebda konferma bil-miktub tal-bilancji dovuti, peress li fil-board meetings, l-azzjonisti u d-diretturi kienu jikkonfermaw il-bilancji dovuti. Jiena ma nafx min izomm il-kotba ta' E&S Trading Ltd. Jiena l-awditur ta' Master Electric Ltd. Nikkonferma li fil-kotba tal-Master Electric Ltd jidher kreditu favur Supermaster Ltd ta' Lm50,196, kien hemm tant credits to be set off against amount referred to above li kieku kellu jsir dan l-ezercizzju jirrizulta li Supermaster Ltd għandha tagħti lil Master Electric Ltd. Qatt ma ssettajnihom minhabba ragunijiet ta' taxxa, fiskali”.

F'dawn ic-cirkostanzi, il-Qorti, filwaqt li tirreferi għall-“Company Directors' Responsibilities to Creditors” ta' Prof. Andrew Keay (Cavendishi 2007) kif kwotat minn din il-Qorti diversament presjeduta (Imhalled Tonio Mallia) fis-sentenza fuq citata;

“Whether, and if so when, Courts can infer intent to defraud with respect to a respondent is not without some doubt, but it is submitted that Courts can do so either where respondents incur debts at a time when they know that their company will clearly not be able to make repayment, or where there is considerable risk in not being able to repay the creditor(s) when the debts are due or shortly thereafter.”

Għal dawn ir-ragunijiet il-Qorti taqta' u tiddeciedi billi ssib li l-intimati mexxew in-negozju bi hsieb ta' frodi u kwindi

Kopja Informali ta' Sentenza

zzommhom responsabbli personalment u ghalhekk, taqta u tiddeciedi billi tilqa' l-ewwel eccezzjoni tal-konvenuti u tillibera lil Josephine Micallef u Gemma Micallef mill-osservanza tal-gudizzju u fil-waqt li tichad l-eccezzjonijiet l-ohra tal-konvenuti, tilqa' l-ewwel talba tas-socjeta' attrici, tilqa' t-tieni talba u tilqa' t-tielet talba u tikkundanna lill-konvenuti ihallsu lis-socjeta' attrici s-somma ta' €9,909.34 ekwivalenti ghal Lm4,254.08. Bl-ispejjez u imghaxijiet kif mitluba.

L-ispejjez tal-kawza jithallsu mill-konvenuti, minbarra dawk in konnessjoni mal-konvenuti Josephine Micallef u Gemma Micallef ghandhom jithallsu mis-socjeta' attrici.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----